

140327-30 Bibelmeditationer till retreat på S:t Davidsgården Björn Helgesson

Abraham och Sara

Uppbrott med förhinder

De flesta av oss har rest för att komma hit. En kort eller lång sträcka har vi färdats. En yttre och en inre resa. Färden hit har hjälpt oss att påbörja den inre resan. Våra tankar sorteras och får mer utrymme. Tid att tänka ett varv till. Under några dagar får vi följa Abraham och Sara. De gjorde båda en lång resa, i geografien och i tron. Lång blev resan även sett till antal år de fick leva. 175 år gammal dog Abraham, mätt av år.

Det var Abrahams pappa, Terach, som först bröt upp. Han lämnade staden Ur med siktet inställt på Kanan. Varför framgår inte. Människor har i alla tider brutit upp. Man lämnar det bekanta, platsen där man är igenkänd, och blir främling på en annan plats. Ordet främling heter på latin Peregrino som gett oss ordet pilgrim. Vi kristna ser livet som en pilgrimsresa där vårt hemland är himlen.

Halvvägs på sin resa kommer de av sig och stannar i staden Haran. Varför vet vi inte. Terach kom inte längre. Dom rotar sig där. Efter många år dog han i den staden. Abraham som följt sin far står blir nu ledare för gruppen. I honom fanns ett frö som väntade på att gro; en längtan som drog honom mot horisonten.. Så kommer stunden då Gud talar till honom: ”Herren sa till Abram: Lämna ditt land, din släkt, din släkt och ditt hem och gå till det land jag skall visa dig” 1 Mos. 12:1. Nu är det inte Terach som går först utan hans son Abraham är visionsbäraren. När han fäster sin frihet vid Gud kan han blir pilgrim, främling. Diadochos av Fotike levde på 400-talet och han sa: ”Alla vi som är människor, vi bär Guds avbild. Men bara de som i stor kärlek har bundit sin frihet vid Gud äger hans likhet.”

Pilgrimstemat präglar vår kristna tro. Tanken på uppbrott och på att vara främling. Att bli en kristen upplevs av några som ett uppbrott från det tidigare livet som gör mig till främling bland mina egna, kanske även ett främlingskap i min egen familj. Helgelsen har en smak av upprepade uppbrott eller reformationer. Bygg inte fast dig i denna värld, manar oss många av Jesu liknelser. Det stora uppbrottet väntar när vi dör. Då ska vi aldrig mer vara främlingar utan hemma.

Uppbrott är risktagande - det bekanta är trygghet Hebreerbrevet vittnar: ”I tro lydde Abraham när han blev kallad. Han drog bort till ett land som skulle bli hans, och han drog bort utan att veta vart han skulle komma. I tro slog han sig ner i det utlovade landet som i ett främmande land och bodde i tält liksom Isak och Jacob, som hade fått del i samma löfte, ty han väntade på den stad med fast grund som Gud själv hade planlagt och byggt.” Hebr.

Främlingskap är en del av vår kristna identitet att bejaka. Liksom tillhörigheten. Aposteln manar oss att leva i denna värld men inte av den. Att välsigna den plats där vi bor, men inte bygga för stora lador. Bibeln är full av pilgrimer och främst är Mästaren själv: ”Han var i världen och världen hade blivit till genom honom, men världen kände honom inte. Han kom till det som var hans, och hans egna tog inte emot honom.” Joh. 1:10. Han kom som en främling och sökte vänskap.

Vi är både hemma och främling. Det är vår erfarenhet och kallelse. Främlingskapet hjälper oss att ha distans till det egna livsprojektet. Hemhörigheten lockar oss att upptäcka medmänniskan och den glädje Gud vill ge också i nuet.

Till pilgrimslivet hör även omstarten. Terach och Abraham stannade halvvägs. Säkert under många år – de blev hemma halvvägs. När pappa dog blev Abraham redo att gå vidare. Så kan det vara också får mig och dig. Ibland är det tid för att vänta. Och ibland är det dags att upptäcka att vi väntat färdigt, att det är tid att ta nya steg i livet. Kairos – Guds tid, är då inne. Abraham kanske kan ge oss inspiration att bejaka Guds röst i vårt inre. Ibland är det tid att se mig själv som bofast andra gånger är det tid att åter bli främling. Han i hand med Jesus. Läs Svensk psalm 298

Förbund i långa rader

Gud talar till Abraham och han lyder. Det är inte så att han får ett erbjudande att ta ställning till. "Abraham bröt upp, som Herren hade befallt", står det. Men befallningen är förenad med löften. Gud lovar Abraham framgång. Välsignelse. Deras relation beskrivs som ett förbund, ett avtal. Abrahams del i avtalet beskrivs som lydnad mot Guds befallning att bryta upp. När de kommer fram till det utlovade landet dröjer det innan det kommer några nya krav. Istället påminns Abraham flera gånger om vad Gud vill ge och det är alltid framgång. "Var inte rädd, Abraham. Jag är din sköld. Du skall bli rikt belönad." Lönen består i framgång. Den stavas mark, respekt och egna ättlingar. Abrahams hopp för framtiden är genetiskt; barn. Löftet om mark kan förstås som världsherravälde. Bit för bit fördjupas beskrivningen av förbundet. Först när löftessonen Isak vuxit till sig kommer det stora motkravet.

Guds och Abrahams relation utvecklas över tid. Även som hundraåring har han mer att lära om Gud. . Allt kan inte tas emot på en gång. Också vår relation med Gud utvecklas över tid. Vi är ännu inte färdiga. Det finns mer. Irenaeus av Lyon som föddes år 139 sa: "Vad Gud beträffar kunde han ha skänkt fullheten åt människan redan i begynnelsen, men människan var inte i stånd att ta emot den, ty hon var bara ett litet barn." Gud möter oss i vår mänskliga längtan för att sedan få oss att höja blicken. Vi är mer än det vi ser. Som isbergets topp över vattenytan. Predikaren lär oss: "Han låter människor urskilja ett sammanhang, men aldrig kan de fatta Guds verk från början till slut." Pred 3.

Abraham uppmanas att tro på löften som känns alltmer orimliga ju mer tiden går. Att i sin ålderdom få ättlingar. Men han tror och därför räknade Herren honom som rättfärdig.

Tro är att lite på. Tillit. Abrahams tro är inte så stark som det kan tyckas - och det är hoppfullt. Gud har tydligt sagt att han ska få egna ättlingar tillsammans med Sara. Ändå går han med på Saras förslag att avla ett barn med slavinnan Hagar. Abraham brister i tillit. Allt brist hos bibelns människor bär hopp till oss: vi får vara Jesu vänner fast vi ännu tvekar. Vi tror, men i all tro är invävt ett tvivel. De vi ibland kallar realism. Ofta omtalas att Sara log vid tanken på att hon skulle bli med barn i sin ålderdom, Men det står att även Abraham log när han föll ner på sitt ansikte i bön. Han kritiseras inte av Gud för detta. Inte heller du och jag förskjuts från Gud för att vår tro i sig bär ett realistiskt tvivel. Tro är inte något vi kan prestera utan Guds gåva till oss. Irenaeus fortsätter: "Hur skulle du kunna bli lik Gud, när du ännu inte har blivit människa? Hur skulle du kunna vara fullbordad, när du skapades alldeles nyss?"

I Paulus brev till Galaterna utgår han från Abrahams tro. "Se på Abraham", säger Paulus. Långt innan Mose mottog de goda orden, lagen, vid Sinai, blev Abraham rättfärdig. Långt innan de svåra moraliska

kraven ställdes. Så inbjuds också vi till vänskapen med Gud fast våra händer ofta är tomma. Grip kring Jesus, där finns din rättfärdighet, lär Abraham fast han inte lärt känna Gud som Jesus. I det lilla fröet av tro du fått som gåva finns ditt hopp, inte i den nivå av helgelse du är på väg mot. Bejaka att du är pilgrim, inte framme. Läs Svensk psalm 795.

Sara och Hagar

Abraham och Sara längtar, precis som vi. De längtar efter barn. Ofrivillig barnlöshet är ett återkommande tema i Bibeln. Mycket mänskligt hopp är knutet till barnen. Barnen är status och trygghet inför framtiden. "Välsignad är den man som får många söner i unga år. Han är som en krigare i vars koger det aldrig ska fattas pilar", lär Ordspråksboken.

I vår längtan hittar vi vårt livs riktning. Orden är ytskiktet. Hjärtats längtan är centrum. Längtan böljar fram och åter. När jag är hungrig längtar jag efter mat. När jag är ensam längtar jag efter vänner. När jag är bland många längtar jag kanske efter ensamhet. Längtan är gud med litet g.

Vi ser det hos Sara. Hennes längtan efter barn får henne att lägga sin slavinna i Abrahams famn. Men så fort Hagar är gravid och Sara känner sig försmådd vill hon göra Hagar och Ismael illa. Människans hjärta är oförbättrligt – vem kan förstå det, lär oss Jeremia (17:9), Jag, Herren, rannsakar hjärtan och prövar njurarna och lönar var och en för vad han gjort.

Att lyssna till sin egen längtans impulser, och samtidigt ha lite distans till dem, är en svår konst. I Oremus finner jag en bön med orden: "Gör mig rättskaffens, så att mina avsikter tål att dras fram i ljuset. Ge mig fasthet, så att jag inte krossas av livets växlingar. Ge mig inre frihet från impulsernas tyranni" (s. 126).

Längtan drar mig åt alla håll. Vår djupaste längtan är Gud själv. Kraften i Saras längtan prövas mot hennes tillit. Så kommer besvikelsen. Det som är gott kan ändå inte helt mätta. Sara längtar efter barn. Hon lägger Hagar i sin mans armar. Får barnet och blir besviken. Besvikelsen söker sitt utlopp och sår lidande. "Själen är fullkomlig (först) när dess förmåga till lidelse är helt vänd mot Gud" lär Maximos Bekännaren på 500-talet.

Men vi får först bejaka vår vardagliga längtan. Ingen mänsklig längtan är föraktad av Gud. Lätt dömer vi oss själva eller Sara i förtid. Gregorios av Nazianos ger oss tröst med sina ord. Han sa: "Guds Ord tog en näve nyskapad jord, formade den med sina odödliga händer till vår skepnad och gav den liv; ty anden som han blåste in i den var en stråle av den osynliga Gudomen... det är därför som jag är fäst vid det jordiska livet, ty jag är jord: men jag har också inom mig något av det gudomliga, och en längtan efter den tillkommande världen verkar i mitt hjärta." Vår längtan är tvådelad: Jordisk och himmelsk och båda delarna kommer från Gud. Sara gråter av längtan. I väntan på att vår längtan finner sitt svar finns det många rimliga skäl att gråta. Så ska vi inte främst klandra Sara utan bejaka hennes genuina längtan. Människan måste göra vad människan kan göra. Också när livet är svårt. Och vem av oss kan fullt ut leva i vissheten om Guds kärlek och den uppståndelse som väntar också oss? En bit i taget får vi med Abraham och Sara göra den inre resan mot tillit. Låt oss gripa kring den tillit som Jesus bjuder oss när han säger: Vänner kallar jag er. Läs Svensk psalm 216 v. 3.

Melkisedek

Ut ur staden Salem kommer han. Melisedek. En gåtfull gestalt. Bara några få rader i bibeln beskriver honom. Vi förstår där att berättelsen om Gudstron inte bara handlar om Abrahams ättelinje. Vid sidan om finns Melkisedek som är präst åt Gud den högste. Det finns andra som tillber Gud vid sidan om Abraham och hans familj. De har en egen historia som bibeln inte låter oss höra. Vi får bara en skymt av dem som vidgar vårt perspektiv. Min historia är inte allt, bredvid den finns många andra livsöden.

Melkisedek får vi kort möta, men inte lära känna. Det är Abraham och Sara vi får följa på nära håll. Melkisedek har ögon som ser det andra inte ser. Han kommer ut från sin stad när Abraham passerar efter att ha varit ute och krigat. Kung är han, Melkisedek, och präst. Kanske är det så i alla tider att kungen, prästen och profeten lät glider in i varandra. Vi som Jesu vänner är kallade att vara ett folk av präster, profeter och kungar. Melkisedek har ögon som ser och därför kan han säga: "Välsignad är Abraham av Gud den högste, himlens och jordens skapare. Välsignad vare Gud den Högste som gav dina fiender i ditt våld." Erkännandet tycks inte komma ur rädsla för att själv bli angripen av den välrustade Abraham, inte heller tycks han vilja vinna något för egen del genom mötet. Men Melkisedek ser hos Abraham spåren av den Gud han själv tillber. Det är därför han söker upp Abraham. Så kan också vi som är Jesu vänner känna igen doften av Gud i främlingars handlingar och ord. Den Kristusdoft vi anat och själva sprider.

På några platser till omnämns han, denne Melkisedek. I psaltarpsalm 110 som kung David diktar finns en profetia som för Jesus och för de första kristna vittnade om en Son vid faderns sida: "Så lyder Herrens ord till min härskare: sätt dig på min högra sida". Vem omtalar kung David som sin härskare som ska sitta på Guds högra sida? Vår trosbekännelse svarar: Vi tror på en enda Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde son, som stigit upp till himmelen och sitter på Faderns högra sida. (Nicenum). Psaltarpsalmen fortsätter i sitt vittnesmål om Jesus: Du är en präst för evigt i Melkisedeks efterföljd. Hebreerbrevets författar utvecklar detta ytterligare och betonar att denne Melkisedek var en fredskonung då han kommer från Salem som betyder just fred. Shalom på hebreiska och Salam på arabiska.

Melkisedek är fredskonung och han urskiljer Abraham bland de många. Johannes döparen ser Jesus komma gående och han ser vem han är. Också han har ögon som ser. Så lik min frälsare han är när det gäller detta. Också Jesus är främst den som ser. Fredskonungen som ser. Han såg lärjungen Natanael, han ser också dig och mig. Vår djupaste längtan är att bli sedda av någon som har fred i sitt hjärta. Så ser sonen på mig och dig, med än större klarsynthet än Melkisedek. Han ser oss och han manar oss att följa med och själva lära oss se. Kom med och se, sa han till lärjungarna och det säger han också till oss. Kom och lär dig att se på dig själv med mina ögon, som älskad och önskad.

"Människan är ett djur som har fått kallelsen att bli Gud", lär Basileios av Caesarea. Vad betyder det att bli som Gud? Jag tror det betyder att vi har fått möjligheten att se med Guds ögon, såsom Melkisedek. Också du har den förmågan. Läs Svensk Psalm 264 vers 1.

Tre gäster på besök

Tre oväntade gäster kommer på besök till Abraham och Sara. Abrahams gästfrihet vet inga gränser. Han säger inget men ser Gud i gästerna. På mitt arbetsrums vägg hänger treenighetens ikon som visar Abrahams tre gäster. Än en gång får han höra löftet men nu med en tydlig tidsplan: "Jag kommer tillbaka till dig nästa år vid den här tiden. Och då skall din hustru Sara ha en son." Sara ler från dörröppningen där hon står. Hon ler för att hon nu, 90 år gammal för länge sedan har slutat gråta. Det var strax efter att hon

och Abraham blivit man och hustru som hon började ana oråd. Inte kunde det väl vara så att de inte kunde få barn? Hon slog snabbt bort tanken. Men den kom alltid tillbaka. Dag lades till dag. Natt lades till natt. År lades till år. Då grät Sara ofta, tror jag. Hade Abraham hört fel när det gällde Guds löften? Hur säkra kan vi vara på att höra rätt när vi lyssnar efter Gud i vårt inre?

Så kom medelåldern, och Sara slutade hoppas. Hon skulle aldrig bli mamma. Hon skulle aldrig få någon son. Hon grät numera mest på insidan, de torra tårarna, den tysta gråten och den osynliga sorgen. Men det var också för länge sedan. Sara gråter inte längre. När Gud, dold i de tre gästerna, talar om barn igen kan hon bara le. Hon vet vad som krävs för att barn ska bli till. Det är för sent.

För Abraham har det tagit nästan hundra år att försonas med livet. Så lång tid tar det att nöja sig med något mindre än det man drömt om som ung. Sonen Ismael, som han fått med sin slavinna, är en fin ung man, men en gång längtade han och Sara efter att få ett eget barn tillsammans. Vi drömde i vår ungdom, men det blev inte riktigt vad vi hoppades på. Efter en tid vande de sig. Och det blev kanske inte så illa, trots allt.

Är detta att försonas... eller är det att förtyna? Inte kan man generalisera kring sådant. Vart hjärta har sin egen saga. Det är därför Sara ler, i halvmörkret, i tältöppningen. För att hon är 90 år nu, och hennes man är snart 100. Det är för sent.

Det finns 7000 löften i Bibeln. Ord med hopp. Får man tycka att Gud dröjer väl länge ibland med att uppfylla löfterna? Ja, det får vi. Även Kung David kände så i Ps. 40:18: "Herre, skynda till mig... Min Gud, dröj inte." Någon hjälp ger Petrus när han säger: "Det är inte som många menar, att herren är sen att uppfylla sitt löfte. Han dröjer för er skull, eftersom han inte vill att någon skall gå förlorad utan att alla skall få tid att omvända sig." 2 Pet. 3:9. Löfterna är identitetsskapande och bär i sig kraft. Men löften utan gränslös tillit är obegripliga. Övermänsklig tillit som bär i 90 år. Bibeln säger i Hebreerbrevet: "Förslöas inte, utan sträva efter att likna dem som genom tro och tålamod får sin del av vad Gud har lovat." Heb. 6:12.

Det är inte bara Abraham som prövas, utan sannerligen även Sara. Prövas eller formas av det liv som blev. Jag kan så väl förstå hennes längtan, för jag har också längtat. Kyrkans lärare ger oss hårdsmälta förmaningar när de säger: "Vi ska inte – i det som angår oss själva – önska oss hälsa mer än sjukdom, ett långt liv mer än ett kort, rikedom mer än fattigdom, ära mer än vanära, vila mer än arbete, missöden mer än lyckliga omständigheter, att leva i äktenskap mer än att leva i celibat. Detta gäller om inte det ena alternativet leder mer följdriktigt, säkert och fördelaktigt till det mål för vilket vi är skapade och bereder oss en plats i vår vandrings hamn, det vill säga i den högsta kärleken till Gud och den noggranna lydnaden mot budorden." I detta övade sig Sara under 90 långa år med sin man. Jag hoppas att de kunde prata med varandra. Att livet gav försoning och inte bitterhet. Det är aldrig för sent att ge resten av sitt liv till Gud. Våra drömmar om ett gott liv för egen del glider förr eller senare mellan våra fingrar, men berättelsen om Sara och Abraham manar oss att vårda den stora drömmen och inte ersätta dem med något mindre än det Gud lovat. Paulus berättar för oss slutet på berättelsen: "Där allt hopp var ute höll Abraham fast vid hoppet och trodde, så att han kunde bli far till många folk, enligt ordet: Så talrik skall din avkomma bli." Rom 4:18. Du och jag är en del av det folket, hoppets folk. Jesu vänner. Läs Svensk psalm 764.

Abrahams prov

Gud sade: Ta din ende son, honom som du älskar, Isak, och gå till landet Moria och offra honom där som brännoffer på ett berg som jag skall visa dig.

Där står ha; ensam med kniven i handen. Kanske upplever man att detta är berättelsens "peak", men berättelsen om Abraham rymmer faktiskt tio provningar enligt judisk tradition.

Vi ska inte försöka skyla över de etiskt motbjudande perspektiven som detta och andra bibelord visar på. Men i denna meditation söker vi det Gud vill ge oss av tröst och livstydning. Släpp ett ögonblick taget om protesterna. Men Isaks berättelse får stå i fokus vid en annan retreat.

För oss kristna har Abrahams offer av Isak lett tanken till Jesus och hans frivilliga död. I vårt ställe, precis som baggen i sista stund får ta Isaks plats i det nödvändiga offret, har Jesus tagit vår plats. "Låt mig få höra om korset, kvalen och smärtan han led. Visa mig graven i berget där man hans kropp lade ned. O, vilket under av kärlek: Det var för mig som han dog, Det var för mig som han uppstod. Herre, min Gud, det är nog." Ps. 46.

I mitt ställe. Av kärlek. Men vari bestod provningen för Abraham, om vi nu får spegla oss något i honom? Vad är det Gud efterfrågar när han kräver det obegripliga, det mest förfärliga, och Abraham lydde. Gud frågade efter en lydnad som bottnar i tillit. Tillit bortom det rimliga. Tillit som säger att ingenting finns mellan mig och dig. Här ser jag som klarast Guds längtan efter mig. Styrk mig med druvkakor, vederkvick mig med äpplen, ty jag är sjuk av kärlek sjunger Höga visan 2:5. Ty så älskade Gud världen.

Provningsen sitter ihop med löftena som Abraham tidigare fått. Löftet att leva vidare genom barnen. Bakom detta finns längtan efter liv och kärlek. Det som är vår djupaste längtan. Var är din källa, var är ditt hjärta, frågar Gud Abraham i provningen. Hur långt vill du lita på mina löften? Hur ser egentligen relationen ut mellan tillit och lydnad? När blir lydnad tillit och tillit lydnad? Löftet lyder: Genom din son Isak ska du leva vidare. Allt hopp är knutet till löftessonen. Och nu ska han dö. "Där allt hopp var ute höll Abraham fast vid hoppet och trodde, så att han kunde bli far till många folk." kan vi läsa i Rom. 4:18. Sören Kierkegaard brottas med berättelsen och säger: Abraham trodde i kraft av det absurda ty all mänsklig beräkning hade för länge sedan upphört." Som att invänta påskdagen efter att ha sett honom dö på korset.

Låt oss inte just nu läsa texten etiskt utan teologiskt. Den handlar då om att ge upp allt som finns mellan mig och Gud. Abraham är trons fader. Han ger upp sitt tvåfaldiga hopp: att hans ätt ska bestå och att han ska få äga detta land. Det absurda med Abrahams tro är att han är övertygad om att Gud ska ge honom Isak tillbaka redan i detta livet samtidigt som han själv sätter kniven i honom. Gud tar inte tillbaka sina löften men löftena är totalt knutna till sonen Isak.

Mellan Gud och Abraham finns Abrahams kärlek till Isak. Men Isak är även nyckeln till Abrahams hopp om att leva vidare i sitt barn och att bli ett stort folk. Guds tycks i kravet på offer fråga efter att få bli älskad för sin egen skull, inte för vad han kan vara nyttig för. Det tycks vara Guds längtan. Älska mig för den jag är. Precis som det är med vår längtan när vi söker Gud. Här syns vår avbildlighet så tydligt. Älska mig i första rummet. Inte som ett medel för att uppnå något i ditt eget liv, inte på andra plats efter kärleken till dina barn.

Jag anar samma fråga i Jesu ord: ”Den som älskar far eller mor mer än mig, han är inte värd att tillhöra mig” Matt. 10:37. Som så ofta tycks bibeln och bibelns undervisning samtidigt rymma en motbild. Johannes säger i sitt första brev: Den som inte älskar sin broder som han sett, kan inte älska Gud som han inte sett” 1 Joh 4:20.

När bibeln bjuder oss att hata oss själva, den här världen, våra närmsta så är det inte en uppmaning till hat utan till vad vi ska älska främst. I det ljuset behöver vi se på Abrahams offer av sin son Isak, den älskade. Det är inget fel på vår kärlek till barnen, partnern, vännen. Men en dag ska vi bada i den stora kärleken när vi får se Gud ansikte mot ansikte. Läs psalm 280:3

Att byta namn

Jag kallar dem Abraham och Sara, men så har det inte varit hela tiden. Abraham är 99 år gammal när Gud åter besöker honom med orden: ”Jag är Gud den väldige!” Löftena upprepas och förtydligas. Fram till denna stund har han hetat Abram och Sara har hetat Saraj. Men nu får de nya namn. Namn med tydligare innehåll. Abraham betyder ”Fader till många folk” och Sara betyder ”Furstinna, härskarinna, prinsessa. Varenda gång deras namn nämndes synliggjordes löftena och deras tro prövades. De var ju så gamla. Drömmarna om barn låg bak i tiden. Därför står det att Abraham log där han låg med ansiktet mot marken och han började prata varmt om sin son Ismael som han fått med slavinnan Hagar.

Man kan undra hur grannarna kommenterade de förpliktande namnen hos detta gamla par. Och vad tänkte de själva. Med namnbytet följer förbundstecknet, omskärelsen. ”Alla av manligt kön bland er skall omskäras när de är åtta dagar gamla, i släktled efter släktled” säger Gud till Abraham som ännu inte har något barn med sin hustru Sara. Släktled efter släktled.

Det är fler i bibeln som byter namn, som byter identitet. Titta på Jacob och Esau. När sedan Petrus får frågan om hur han ser på Jesus och svarar: ”Du är Messias, den levande Gudens son.” Matt. 16:15, får han ett nytt namn: ”Du är Petrus, klippan”. En ny identitet. För varje gång Simon fick höra sitt nya namn, Petrus, uttalas så påminde han om Guds tankar med hans liv.

Också vi har fått byta namn. Ett tilltalsnamn fick vi av våra föräldrar. Men när vi döptes fick vi namnet Kristus. En identitet som tron bit för bit kan göra tydligare för oss: Olivier Clement lär att livet i Anden ”är att långsamt bli medveten om dopets nåd, och (att) detta förvandlar människan helt och hållet. Dopets rytm av död och uppståndelse upprepas genom hela livet och kastar ljus över de avgörande ögonblicken i vårt liv. Om vi vänder vår uppmärksamhet till den kan dopets nåd förvandla en desperat situation från död till uppståndelse eller lösa en fullständig blockering. Nuets måste bli dopets verklighet – detta nu som är ångest och död när jag söker hålla fast vid det och därigenom upplever dess tomhet. Men nuet blir till uppståndelse när jag tar emot det i ödmjukhet, som en gåva eller nästan som manna. (Fritt efter O.C.)

Ur kyrkans texter manar prästen att ”helga detta vatten, så att de som döps i det blir korsfästa med Kristus, dör med honom, läggs i graven med honom och uppstår som guds barn. (Apostoliska konstitutionerna 7.3)

Kanske var det detta Sara och Abraham fick vara med om i sin livsresa. Från död till liv. Och samma resa gör vi. Ibland villigt, andra stunder motvilligt. Läs Svensk psalm 47:4

En annan prövning

Vi närmar oss åter Abraham och lyssnar till hans samtal med sin Gud. Vi lyssnar till honom som också vill vara vår Gud. De står nu och ser ut över slätten. Där borta ligger staden Sodom. Jag anar ett förtroligt samtal. Ändå finns hela tiden bävan där. Abraham har ännu inte lärt sig att kalla Gud för Abba, fader. Med sin pappa kan man prata förtroligt utan rädsla också om svåra saker.

Abraham och Gud står oss ser ut över slätten. Vi får veta att Gud vill inviga Abraham i sina planer. Han ska ju bli en stor ledare. Han behöver förtroende och träning. Så berättar Gud om domen som närmar sig staden Sodom. Staden ska utplånas p g a sin stora ondska. Änglarna går vidare för att verkställa. Abraham och Gud står kvar. Samtalar. Abraham prövas utan att veta om det. Han tycks tro att rollerna är ombytta; att det är han som prövar Gud. Abraham säger: Skulle du verkligen förinta den rättfärdige tillsammans med den orättfärdige? Kanske finns det femtio rättfärdiga i staden. Skall du då verkligen förinta dem istället för att skona den för de femtio rättfärdigas skull som bor där? Så kan du inte göra, döda den rättfärdige tillsammans med den orättfärdige, så att det går den rättfärdige på samma sätt som den orättfärdige. Så kan du inte göra! Skall inte den som är hela jordens domare göra det som är rätt?" Så följer ett köpsläende där Abraham med allt större bävan dristar sig att fråga Gud. Men om det finns 45, 40, 30, 20 och till sist 10 rättfärdiga. Tålmodigt backar Gud: finns så många rättfärdiga ska staden sparas. Men efter tio tystnar Abraham. Varför fortsatte han inte? Lektionen är slut.

"Vårt andliga väsen är av naturen ett Guds tempel, skapat för att i sig ta emot Guds härlighet" sa Origines. I judisk tradition kritiseras Abraham för att han slutade vid tio. Så långt hade han nått i barmhärtighet, men inte ända fram. Gud prövade Abrahams kärlek. Den räckte till tio. Man anar en fördold länk mellan Guds handlande och vår nivå av rättfärdighet. När Guds änglar sedan når Sodom finner de ingen rättfärdig: alla i staden boende samlas utanför Lots hus för att kränka hans gästerna, ovetande om att de var Guds änglar. Sodoms synd var främlingsfientlighet.

Ibland vill vi ställa Gud till svars. Det får vi. Han blir inte sårad. Men i vår prövning av Gud sker alltid en prövning av oss själva. I efterhand ser vi kanske att vår kärlek tog slut innan Guds gjorde det. Men låt oss inte förlora modet. Abraham försköts inte av Gud för att han stannade vid tio. Han var fortsatt älskad. Tron och gärningarna samverkar och bit för bit formas vi av Gud. Men alltid är vi älskade. Abraham ljuger och bedrar – kanske mer än du och jag, men han förblir älskad. Två gånger ljuger han om sin relation till Sara och list saknas inte för att trygga sin position. Ofullkomlig, men älskad. I process, på väg mot fullkomlighet.

"Blev inte vår fader Abraham rättfärdig genom gärningar när han lade sin son Isak som offer på altaret. Du ser att hans tro samverkade med hans gärningar och att det var genom gärningarna som hans tro blev fullkomlig." Jak. 2:21. Abraham nådde i sin andra prövning fullkomlighet. En dag når också vi fullkomlighet och till dess får vi alltid sträva efter den. Jesus sa: Var fullkomliga, men främst får vi lita på Jesu fullkomlighet. O vilken kärlek, underbar, sann! Aldrig har någon älskat som han. Frälst genom honom, lycklig och fri, vill jag hans egen evigt nu bli." Sv. Psalm 45.

Var är du?

Abraham och Sara. Våra medmänniskor. Det som är djupet i dem är djupet i oss. Så får vi se på våra föregångare på trons väg och i dem ana våra egna livsval, vår egen kamp.

Gång på gång står det i berättelsen om Abraham och Sara att det går en tid. Hur lång den tiden som gått är framgår inte, kanske handlar det om många år. Tiden som går ligger mellan Guds och Abrahams samtal med varandra. Fanns där inget samtal under dessa mellanperioder, fast det inte är uttalat i texten? Vi kan inte veta men texten öppnar för möjligheten att Abrahams vandring med Gud ofta sker i ett tyst landskap. Tron finns, men kanske ingen uttalad dialog. Så kanske det kan vara även för oss. Även de som lever med ett fast böneliv kan erfara att det är en tyst vandring. Vi hör kanske inte Gud och har kanske inte heller något direkt att säga till honom. Be ständigt, kan betyda att leva i den livsordning som bevara mig på vägen. Ett uppreopande av orden: Herre, öppna mina ögon för dig, så vill jag förkunna din ära.

Men så kommer orden: En tid därefter talar Gud och Abraham har då en beredskap att lyssna. Samuel hade ännu inte lärt sig att höra Guds röst, står det på en annan plats, men Abraham hade lät sig att höra när Gud talar. ”Gud kallade på honom: Abraham! Här är jag, svarade han.

Så kommer de svåra orden om att gå till landet Moria. Han ska gå dit med sin ende son, honom som han älskar. Den ende sonen, löftessonen, den han älskar, det viktigaste i Abrahams liv.

Många år tidigare fick Adam samma tilltal. När han och Eva fått sina ögon öppnade efter att de brutit mot det enda förbudet Gud givit. När de första människorna sedan hör Gud vandra i trädgården på aftonen gömmer de sig bland träden för herren Gud. Men Herren Gud ropade på mannen: Var är du. Han svarade: Jag hörde dig och jag gömde mig. Gud ropar – människan svarar. Ofta lyfts Adam svek fram och att han gömmer sig. Men det finns en annan sida av detta. Gud kallar och Adam svarar, trots sin skam. Han slutar dölja sig. Han säger som det är. Adam är modig när han slutar gömma sig.

Mönstret upprepar sig när Jesus vänder sig till människor. Han tilltalar – och de svarar. Sackaios i trädet: Skynda dig ner, Sackaios, idag skall jag gäst ditt hem. Sackaios skyndade sig ner och hälsade honom med glädje. Gud kallar – människan svarar. Glädje föds.

Också vi har kallats av Gud. Han ropar på oss med vårt namn, vårt sanna namn. Du min älskade, min önskade, min utvalde. Och vi har svarat. Här är jag. Vi prövas – som Abraham - kanske utan att upptäcka det själva. Vi kallas – som Adam - ut från våra gömställen av självömkan eller passivitet. Och vi inbjuds – som Sackaios - till festen: idag vill jag gästa ditt hem!

Kanske finns tilltalet där hela tiden utan att jag märker det. Men så uppstår kontakten. Efter en tid, kanske flera år. Gud kallade på honom: Abraham! Här är jag, svarade han.